

vzdiguje nad vse živali, katerega umerjoče telo pa ga vleče doli k živalim, raste 20 let, tedaj more po naradni postavi 100 let doživeti.

Al to starost more le tedaj doživeti, ako živi zmerno v vsem, kakor mu natura predpisuje.

Tistim, ki so gospod Flourens-a vprašali: kako je to, da le tako malo ljudi 100 let doživi? je učeni mož odgovoril: Naše navade v jedi, pijači in v vseh drugih telesnih potrebah so celi čas življenja take, kakor da bi si hotli nalaš življenje krajšati; najraje delamo naturi vse nasproti, in, rekel bi, kakor da bi nam bil Bog pamet za to dal, da si končujemo življenje.

Šmešnica.

Ni tega dolgo, da neki Slovenec s svojo suho robo v Terst odrine in jo tū dobro spečā.

Po navadi se pa in posebno dandanašnji čas marsikaj od Tersta pripoveduje, kar je gola laž. Tako se je med ljudi raztrosilo, da so Francozi Terst vzeli, vse kase obropali, čuda veliko požgavnico prisilili, pa jo spet po morji odrinili. — Zato tudi našega trgovca staro in mlado z neizrečeno skerbjo domū pričakuje. Ta pride, in že drugi dan vse k njemu vrē, da bi kako čudno novico iz Tersta slišali.

„Kaj je novega v Terstu? povejte nam!“

„Vsega dovolj po navadi“ — odgovori mož.

„Kaj pa Francozi tam delajo?“

„Nisem nobenega vidil.“

„Kdo pa je tedaj v Terstu?“

„Za Božji čas! kdo drugi ko Teržáčani?“

„Tako nam kar nič posebnega povedati ne veste?“

„Pač, pač eno vem, in ta je, da tisti vertoglavi tūrn (svetilnik, Leuchthurm), ki pri morji stoji in ki je poprej cele noči okoli sebe berlel, je nedavno na obē očesi popolnoma oslepel.“

„Kako se je pač to zgodilo?“

„Tega vam pa ne povem.“

„Zakaj pa ne? Povejte, povejte nam, lepo prosimo!“

„Jeh! zato ker sam — ne vem.“

Čertice iz dnevnika.

Spisal A. K. Cestnikov.

I.

Če smo kaj lepega brali ali slišali, zapišimo si v dnevnik; tudi ene lepe misli ne zamenjamo, ampak ohranimo jo pozabljivosti.

Ako včasih v večernem mraku gledam in stermim tje na nemirno valovje sinjega morja, se me nehoté pooblasti želja po peresu, ter grem in zapišem v svoj dnevnik verstico za verstico. „Bolje išta nego ništa“ si mislim, in dostikrat me dvanajsta ura zaleze še za mizo slonečega, ter me opominja z ozbiljnimi udarci na počitek.

Čudno zares je človeško življenje.

V upu in strahu naš čolnic jadra,

Morju enako duha hrepenjenje

Meje nobene nikjer ne poznā, —

tako premišlujem in sladko zaspim. Vsak dan mi prinese dosti težav pa tudi dosti veselja — vse po previdnosti Božji. Pa dan se nagne, noč se poverne in tako se verté nemirnega časa kolesa kakor kolesa turnske ure, dokler jo mežnar po redu navija.

Dosti sladkih ur preživi človek na tem svetu, akoravno tukaj ni najti veselja brez bridkosti. Vsak človek ima svoje veselje, pa vsi ljudje nimajo veselja nad ravno tisto stvarjo. Enega veseli to, drugega drugo. Če se združita dva človeka, katerih misli in mnjenja se skladajo, sta si prijatelja. Na svetu pa ni lepše čednosti, kakor je verno prijateljstvo. Če človeka sreča obišē, je dvakrat srečnejši, ako more svojo srečo komu razodeli, kateri se z njim vred raduje; če ga

pa nesreča zadene, jo dvakrat laglje prenaša, ako more serce svoje odpreti prijatelju, ki z njim vred čuti udarec nemile osode.

Prijateljstvo je vez ljubavi,

Življenja večno sladki vir;

Ona nam gladek pot napravi

In venča krasno našo tir.

Iz prijateljstva se izcimi ljubezen. Ljubezen pa je mnogoverstna; mož ljubi ženo, roditelji ljubijo otroke, prijatelj ljubi prijatelja itd. Vsak človek pa bi mogel ljubiti dom svoj in národ, iz katerega je rojen. Je pa dosti ljudi na svetu, ki ne marajo za nič, kateri zanemarljajo svete dolžnosti človeške. Ljudje te verste ne vejo, kaj delajo. Posebno dosti takih ljudi se rodi med nami. Dolžnost naša je, jih na pravo pot napeljevati. Stare kosti se ne dajo več lahko na pravo pot spraviti, če so jo zgrešile; tem laglje pa se dá mladež vladati, če ni terdovratna. Terdovratneže je treba v miru pustiti, ker terdovratnost je železna srajca. — Nahajajo se pa med nami mladenči, ki se hvalevredno obnašajo, od katerih se smemo in moremo nadjati obilo dobrega v vsakem oziru. Samo ne opešajte, mladenči mili! cvet našega naroda, na ternovi poti slovenske omike in književnosti, temveč napredujte krepko in nasledujte možko pervake naroda našega; labor neovenljiv vas čaka!

Kdor pa zaničuje glas domači, naj si zapomne besede Herder-ove: „Wer seine Muttersprache, die süßen heiligen Töne seiner Kindheit, die mahnende Stimme seiner Heimath nicht liebt, verdient nicht den Namen Mensch“.

Oj Perun! zakaj ne mečeš svojih strel v kamnite serca nečimernih našincov, da bi se zdramili iz spanja duševnega ter se počeli kretati na poti izobraženosti, katero nam naši pervaki s tolikim trudom obdeljujejo in ravnajo. Sicer je pot, po kateri tavajo naši domorodci, neverjetno bridka in polna težav, ima pa vendar tudi srečnih trenutkov, kakoršnih človek zastonj išē po širokem svetu. Čem redkeje pa veselje dohaja, tem večje in prijetniše je, kadar pride.

Nujmo torej Slovenci! podperajmo krepko naše pisatelje, spoznavajmo njihove zasluge, da jim polajšamo vsaj nekoliko njih trud in težave in jim posladimo grenkosti življenja!

Dopisi.

Iz Celovca 13. jul. Na naši železnici so dela povsod jenjale; tisti, ki so prevzeli izdelovanje železnice, so začeli pravdo z vodstvom, in berž ko ne se ne bojo začele dela popred, dokler ne bo pravda končana.

Iz Kroke na Gorenskem 13. julija. Ker se je po neki pomoti govorica zatrosila, da je Kropa pogorela, se mi treba zdí to reč razjasniti. V torek 5. dan t. m. je neki kmetovavec na svojem zemljišu nekaj gojzda posekal, da bi na tem kraju sečo naredil. Iz tega namena je gojzd požgal, v tem je pa ogenj dalje segel kakor je on mislil. Strašen dim se kviško vali, da so ga v Radoljco vidili. Ker so tū koj spoznali, da je to v Kropi, je naš mnogo spoštovani in za vse skerbni okrajni predstojnik v Radoljci, gospod Košir, zapovedal, naj se nam hitro z gasilnico na pomoč hití. In tako se je tudi zgodilo. Več gosp. uradnikov z gospod predstojnikom vred je hitelo nam na pomoč. V Kamnigoricu pa so zvedili, da ni ognja v Kropi, ter so se nazaj v Radoljco vernili. Za to skerb se tukaj očitno zahvalim v imenu cele sreje; hvala pa bodi Bogu, da smo le pri golem strahu ostali!

J. Zupan, župan.

Iz okolice Ljubljanske. Že več ko 14 dni nas brez dežja huda vročina tare, ktera je zemljo tako posušila, da krompir in fižol se sušita, zelja ni bilo skor moč saditi, in kaj bo z ajdo, sam Bog vé, ako bo suša še dalje terpela; otave ne bo skor nič. Če mili Bog ni drugod bolje rosil zemlje, ne bojopoletni pridelki toliki kot so bili ozimni in pomladanski.

Iz Ljubljane. Še zmiraj vozijo ranjene in bolne vojake iz Laškega v Ljubljano in skozi Ljubljano naprej.

Dozdaj še ni nobena druga posebno huda bolezen pritisnila zraven. Da tam pa tam v bolnišnicah kateri umerje, ni čuda pri tolikem številu bolnikov.

Iz Ljubljane. Ravno nam je gosp. Cigale iz Dunaja poslal dodelani rokopis zadnje čerke (x) nemško-slovenskega dela našega slovnika. „Bogu bodi hvala — nam piše marljivi gospod vrednik — da je enkrat konec tega. Sedaj pride le še majhen dostavek in pa imena krajev, rek, gorá itd., kar pa menda ne bo mnogo izdalo; do mesca septembra mislim vse dogotoviti“. Blaznikova tiskarnica se podvzuje kar je moč hitro natiskovati in je dogotovila dozdaj slovník do besede „Wenden“. Al od tega, da bi se začelo prodajanje natisnjenih pol pervega dela, kakor so „Novice“ v imenu mnogih in mnogih željo razodele, ni ne duha ne sluha nikodar, in tako leži dnar mertev, ki se vendar na več strani potrebuje. — Naj povejo „Novice“ še žalostno novico, da je g. Kamilo Mašek, učnik pri c. k. glasbeni šoli v Ljubljani in bivši izdatelj „Cecilije“ (mesečnih zvezkov za učnike in orglovce na deželi*) 29. junija pri sv. Štefanu nad Stajnico, kamor se je za zdravja voljo podal, za pljučno jetiko še le 27 let star umerl. Veliko lepih napevov za slovenske pesmi nam je rajni že zapel, posebno se odlikuje med drugimi „otok bleški“, Vodnikova „Dies irae“, „Krajnska“ v Vodnikovem spominku, katero šteje sam že kot svoje 51. delo. Poslednje dni nam je podal tudi še peti zvezek „Slov. gerlice“ dr. Prešernovih pesem za svoj zadnji spominek, in zgodilo se je, kar poje z neumerlim pevcom:

Nosil bom življenja pezo,
Dokler zmaga sreče jezo
Zadnja ljubca — bela smert.

V Kranji je umerl te dni spoštovani cesarski advokat in notar gosp. dr. Globočnik.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz bojišča na Laškem. Zadnjikrat piše danes „Novičar“ prigodbe iz Laškega pod tem napisom; zakaj potihnil je vojske hrup in sklenjen je mir, kakor smo že zadnjič povedali, da sta 11. dan t. m. cesar Franc Jožef in Napoleon se snidla v Villafranki in podpisala mirno spravo. Mnogo se ugibuje: zakaj je cesar Napoleon ponudil našemu cesarju mir ravno ob času, ko se je imel najhuji boj unti. Ta pravi to, uni to; iz vsega se pa more povzeti, da je več uzrokov bilo, ki so napotili Napoleona našemu cesarju roko podati v mirno spravo: vidil je francoski cesar, kakor sam pravi, da revolucija na Laškem, katero je sicer sam podpiral, se čedalje bolj širi, da so Toskanci, Parmanezi in Modenezi zapodili svoje vladarje, in da ne bo dolgo moč tudi papeževega ljudstva berzdati, katero že po večjem delu rimskih mest hrepeni se udeležiti prekucij; kralj sardinski je po nasvetu svojega ministra Cavour-a prerad sprejemal prejšnjih vladarjev oprostene ljudstva pod krilo svoje diktature in jim obetal svobodno vladu, kar ni bilo Napoleonu celó nič po godi, boječ se, da bi ga utegnila revolucija nazadnje še prekositi; „sedaj mi glavo venčá lavor zmagovavca“ — si je gotovo tudi dalje mislil Napoleon — „pri Peschieri, Veroni, Mantovi itd. me čaka še težko delo; kaj potem, ako bi me utegnila sreča tukaj zapustiti?“ — vidil je, koliko kervi je bilo že prelite, koliko vojakov mu je požerla že bolezen in mu jih žuga še požreti: vse to — pravijo — in morebiti še družih uzrokov več je zbudilo v glavi Napoleonovi misel, v sredi zmage ponuditi našemu cesarju mirno spravo. Zakaj naš cesar niso odbili ponudbe, nam sami pravijo v razglasih do armade in do svojih ljudstev, ktere bomo spodej omenili. In tako se je zgodilo, da sta se obá cesarja — brez kralja sardinskega — snidla 11. dan v Villafranki.

*) Vredništvo „Cecilije“ je začasno prevzel verli učnik gospod A. Praprotnik.

Sprejela sta se cesarja, ki se pred še nikoli nista vidila, kaj prijazno; več ur sta se pogovarjala sama brez vseh drugih prič, ki so še z njima bile v Villafranki. Kako sta mir sklenila, se je berž iz Verone, pa tudi iz Pariza na znanje dalo, in sicer iz Verone tako-le: „Oba cesarja bota podpirala napravo laške zveze (konfederacije); avstrijska vlada odstopi Lombardijo do reke Minčio, obderži pa zraven beneške dežele Peschiero, Mantovo in Borgoforte, in stopi v laško zvezo. Veliki vojvoda toškanski in vojvoda modeneški se verneta v svoje dežele nazaj. Vsem deležnikom zadnjih laških prekucij je vse prizanešeno“. Ravno to pa nekako drugače se je naznanilo iz Pariza in sicer tako-le: „Osnovo mirne sprave sta cesar avstrijski in cesar francoski podpisala. Zveza laških dežel pod predsedništvom sv. Očeta papeža se bo napravila. Cesar avstrijski odstopi svoje pravice do Lombardije cesarju francoskemu, ta pa jih izroči kralju sardinskemu. Avstrija obderži Beneško, katero bo obstojen del laške zveze. Vsem deležnikom te prekucije je vse prizanešeno“. — Berž drugi dan (12. julija) smo brali iz Verone sledeči oklice našega cesarja do svoje armade: „Opert na Svoje dobro pravo sem šel v vojsko za svetost starih pogodb, zanašaje se na nadušenost Svojih narodov, na junaštvo Svoje armade in na pripomoč postvarnih Svojih zveznikov. Ljudstva Svoje sem najdel radodarne za vsako reč; kervavi boji so svetu pokazali junaštvo Moje armade in da se smerti ne boji; čeravno se je v manjšem številu bojevala in je tavžent in tavžent oficirjev in prostakov padlo, vendar v nepoterti moči in serčnosti veselo pričakuje novih bojev. Zapušen od zaveznikov se umaknem le neugodnim političnim razmeram, ktere mi pred vsem dolžnost nakladajo, ne zastoj zertovati kervi Svojih vojakov in radodarnosti Svojih narodov. Sklenil sem tedaj mir, kteremu za podlago postavim Minčiovo mejo. Iz polnega serca se zahvalujem Svoji armadi; sopet mi je pokazala, da se morem v vseh rečeh zanašati na-njo v prihodnjih bojih“. — Cesar Napoleon pa govori v svojem razglasu k armadi tako-le: „Poglavitni cilj in konec vojske smo dosegli. Lahi bojo pervikrat narod. Zveza jih bo vse zedinila v eno družino. Beneško ostane pod vlado avstrijsko, bo pa vendar obstojen del Laškega. Zedinjenje Lombardije s Sardinijo nam je ustvarilo močnega zveznika, ki se ima nam zahvaliti za neodvisnost svojo. Tiste laške dežele, ki niso bile zapletene v poslednje homatije, bojo spoznale potrebo dobrih prenapredb v svojih deželah. Vi vojaki pa se bote kmali vernili na Francozko domu. Domovina bo hvaležno sprejela armado, ki je v dveh mescih Sardinijo in Lombardijo osvobodila, in se zdaj le zato ne vojskuje dalje, ker se je začel boj tako zlo razširjati, da bi ne bil več v prid francoskemu cesarstvu v tej strašni vojski. Vojaki! ponašajte se s tem kar ste opravili in doversili, pa tudi s tem, da ste otroci tistega Francozkega, katero bo zmiraj velik narod ostalo, dokler bo serce imelo zapopasti plemenite zadeve, in dokler ga bojo branili možaki taki kakor ste vi!“ — Po gori natisnjenem razglasu, kterega so presvitli naš cesar podali armadi, so še poseben manifest „do Svojih narodov“ 15. dan t. m. iz Laksenburga oklicati dali. V tem obširnem razglasu pravijo cesar, kako jih je le velika sila primorala vojsko na Laškem začeti za pravično reč, in od svojih ljudstev terjati novih in velikih davšin; vse se jim je rado dalo, in to jih je njim sercu še bolj prikupilo. Žalibog! — pravijo dalje — da nam vojska ni srečna bila, čeravno se je armada vojskovala s tako serčnostjo, da se je vse čudilo nad njo. Sovražniki naši so napeli vso svojo moč, pa pri vsem tem so si le nektore dobičke privojskovali ne pa določivne zmage. Premagati jih bi morebiti ne bilo nemogoče bilo, al to bi se bilo dalo le z novim in silnim prelivanjem kervi zgoditi. V takih okolšinah Mi je bila dolžnost ponujeno mirno spravo v prevdark vzeti in to toliko bolj, ker se bi bil mogel sam